

Zpráva pražské organizace SKIP za rok 2020

Činnost pražské organizace SKIP byla v roce 2020 významně ovlivněna vyhlášeným nouzovým stavem a hygienicko-epidemickými opatřeními z důvodu epidemie koronavirové infekce covid-19. Z důvodu přijatých opatření nebylo po značnou část roku možné se osobně setkávat, navštěvovat kulturní zařízení ani účastnit se exkurzí a zájezdů. Většina kulturních a vzdělávacích akcí byla zrušena nebo se konala pouze virtuálně. Tradiční veletrh Svět knihy byl také v roce 2020 zrušen.

Z těchto důvodů jsme na **YouTube** zřídili **kanál**, na kterém jsme začali zveřejňovat videozáznamy z našich seminářů a dalších akcí:

<https://www.youtube.com/channel/UCXaDe7XragdsVp1PPVHYaaw>. Díky tomu se s vybranými odbornými knihovnickými i jinými podnětnými tématy mohou seznámit i zájemci, kteří se z různých důvodů (např. kvůli naplnění kapacity) nemohli příslušné akce zúčastnit naživo.

Valná hromada

Regionální valná hromada byla plánována na 23. 3. 2020; z důvodu opatření omezujících šíření koronaviru se však neuskutečnila. Podklady k ní byly zveřejněny na adrese <https://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/valne-hromady/valna-hromada-prazske-organizace-skip-23.-3.-2020>.

Semináře a dílny

Na 13. až 15. 3. byl plánován **Biblio workshop** – pracovně zaměřená akce, jejímž cílem bylo propojit komunitu Wikidat zaměřující se na bibliografická data s knihovníky, sdílet zkušenosti v této oblasti a nastínit konkrétní společné plány do budoucna. S ohledem na skutečnost, že právě v polovině března začínala jarní koronavirová omezení, se workshop uskutečnil pouze zčásti (proběhl program plánovaný na 13. 3. a část programu ze 14. 3.) a za účasti nižšího než plánovaného počtu účastníků. Do Horního Bezděkova, kde se akce konala, jich celkem dorazilo osm. Na dálku se navíc jako přednášející připojil Jakub Míšek, který si připravil přednášku o právní úpravě databází (její záznam najdete na YouTube: <https://youtu.be/4yr6Vy65cq4>). Hlavním pořadatelem akce byl spolek Wikimedia ČR, pražská organizace SKIP vystupovala v roli spoluorganizátora a na realizaci akce přispěla i finančně. Podrobnosti o workshopu najdete na adrese https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Mezi_bajty/Biblio_workshop_2020; shrnutí výsledků, které zpracoval Vojtěch Dostál, je k dispozici na blogu spolku Wikimedia ČR: <https://blog.wikimedia.cz/2020/03/18/budoucnost-patri-otevrenym-propojenym-datum-shod-li-se-knihovnici-a-wikidatiste-na-biblio-workshopu/>.

Dne 3. 6. se uskutečnil online seminář o vzdělávání dospělých v knihovnách s názvem **Vzdělávání 350 let po Komenském**. Organizátorem akce byl pražský SKIP ve spolupráci s Národní knihovnou ČR. Akce byla finančně podpořena z dotace Ministerstva kultury ČR v rámci programu Knihovna 21. století. Přibližně 30 zájemců se propojilo pomocí nástroje Jitsi Meet. Technických potíží bylo minimum, účastníci a účastnice se připojili ze všech

koutů republiky a především byl zhotoven kvalitní záznam, který je k dispozici i těm, kteří se akce přímo neúčastnili: <https://youtu.be/iaT4uNa6URk>.

Dne 11. 8. se uskutečnil online seminář **Videokonference jako prostředek pro vzdělávání v knihovnách** s Evou Cerniňákovou, vedoucí Knihovny Jabok a doktorandkou na Ústavu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Organizátorem akce byl SKIP Praha ve spolupráci s Národní knihovnou ČR, finančně byla podpořena z dotace Ministerstva kultury ČR v rámci programu Knihovna 21. století. Online semináře, pro který jsme využili nástroj Jitsi Meet, se zúčastnilo přibližně 40 knihovnic a knihovníků z celé ČR. Akce nepřímou navazovala na seminář Vzdělávání 350 let po Komenském s Miroslavem Hřebeckým, který se konal 3. 6. Záznam z akce zpracovali Linda a Václav Jansovi a je dostupný na YouTube: <https://youtu.be/0ftrAHC4w3g>.

Dne 18. 8. v prostorách Národní knihovny ČR v Klementinu proběhl seminář **Propojování jmenných autorit s Wikipedií a Wikidaty**. Na jeho uspořádání spolupracovaly pražská organizace SKIP, spolek Wikipedia ČR a Národní knihovna ČR. Jako lektori vystoupili Vojtěch Dostál ze spolku Wikimedia ČR a Zdeněk Bartl a Petra Šťastná z Národní knihovny ČR. Seminář byl zaměřen na problematiku propojování hesel Wikipedie a položek Wikidat na jmenné autoritní záznamy Národní knihovny ČR i na propojování v obráceném směru (včetně aktualizace údajů v čase). Pozornost byla věnována i tomu, jak se díky identifikátorům jmenných autoritních záznamů dají z Wikidat získávat další údaje (např. identifikátory typu ResearcherID či ORCID) a jak se do propojování mohou zapojit další knihovníci. Akce přilákala celkem 29 účastníků (dále se na ní podílelo pět lektorů/organizátorů) a byl z ní zpracován také videozáznam, který je k dispozici na YouTube: <https://youtu.be/c6L6MSujG7Q>.

V průběhu měsíce října se formou záznamů přednášek a následné online diskuze uskutečnil seminář **Vztahy na pracovišti** s lektorkou MUDr. Janou Peclovou (<http://www.janapeclova.cz/>). Jak pracovat s kolegy generace Baby boomers, X, Y nebo Z a co vnášejí generační rozdíly do běžného nebo rodinného života, to vše se účastníci dozvěděli ve dvou přednáškách, které si pustili v libovolném čase. S lektorkou pak měli možnost diskutovat 22. 10. Tato forma se ukázala jako velice funkční a méně náročná na organizaci času jednotlivých účastníků. Původní počet přihlášených na klasický seminář se přesunem do online prostředí zvýšil téměř k 60 zájemcům. Bohužel termín zvolený pro online diskuzi kolidoval s uzavíráním knihoven a v reálném čase tak získal jen přibližně 20 sledujících. Že je tato problematika pro knihovníky zajímavá, ukazují počty zhlédnutí jednotlivých přednášek a záznamu diskuze, které jsou i nadále přístupné na YouTube: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLXPdxTclz4UlkPnkuFTAJiCjRYNTgwav3>. Seminář uspořádala pražská organizace SKIP s technickou podporou Osvobozené knihovny, z. s.

Dne 26. 10. proběhl online seminář **Informační technologie v knihovnách 2020**, který byl zaměřen na problematiku přístupnosti knihovních webů a katalogů. Seminář uspořádaly pražská organizace SKIP, Národní knihovna ČR, Knihovna Jabok a Osvobozená knihovna, z. s. S ohledem na epidemickou situaci byla zvolena online forma akce, konkrétně bylo využito prostředí Jitsi Meet. Online seminář byl připraven tak, aby jeho účastníci měli možnost si co nejvíce věcí, o nichž se hovořilo, vyzkoušet i v praxi, a to formou práce ve skupinách. Na semináři vystoupili Radek Pavlíček, který pracuje ve Středisku pro pomoc studentům se specifickými nároky na Masarykově univerzitě a přístupností webu se aktivně zabývá již více než dvacet let, a Eva Cerniňáková z Knihovny Jabok, aktivní členka sekce SKIP Bezbariérové knihovny a autorka nově zveřejněné metodické příručky Přístupné webové stránky. Akce se zúčastnilo celkem

18 zájemců. Prezentace Radka Pavlíčka je k dispozici na adrese <https://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/skip-pro-praxi/seminar-informacni-technologie-v-knihovnach-2020>. Z akce byl také zveřejněn videozáznam: <https://youtu.be/dsqEy678YA4>.

Literární vycházky

Dne 10. 6. proběhla literární vycházka **Staroměstské náměstí – jeviště českých dějin** pod tradičním vedením Dany Kratochvílové. Přes vytrvalý déšť i koronavirovou krizi sešli v docela hojném počtu (celkem nás bylo 28, z toho 16 individuálních členů SKIP), abychom si připomněli, jak Staroměstským náměstím procházely dějiny. Sraz jsme měli před kostelem sv. Mikuláše na náměstí Franze Kafky, což už samo o sobě znamenalo zajímavé vyprávění. Kromě informací, které se týkaly nejslavnějších stavebních památek a událostí, které tudy prošly, jsme se dozvěděli ale i takové místní zajímavosti, jako kam chodil Albert Einstein na housle, kde měl Bedřich Smetana hudební školu nebo kde se narodila žena, která získala Nobelovu cenu za mír. Všechny nás samozřejmě zajímal nedávno obnovený Mariánský sloup a jeho pohnutý osud. Procházku jsme zakončili před Staroměstskou radnicí a mnozí z nás pokračovali v povídání i v blízkých kavárničkách, nezvykle prázdných a bez zahraničních turistů. Prožili jsme úžasné odpoledne a můžeme jen doufat, že se nám v příštích letech podaří uskutečnit ještě mnoho takových pěkných literárních vycházek.

Exkurze

V roce 2020 uspořádala pražská organizace SKIP dvě exkurze, a to na počátku roku; další exkurze se nekonaly z důvodu nepříznivé epidemické situace.

Dne 22. 1. se uskutečnila exkurze do **Knihovny a informačního centra Gender Studies, o.p.s.**, které se zúčastnilo 17 zájemců. Knihovna byla založena v roce 1992 v bytě socioložky Jiřiny Šiklové a nakonec se i díky finanční podpoře na nákup knih např. z Open Society Fund rozrostla na největší knihovnu svého oboru ve střední a východní Evropě. Nyní se specializuje na problematiku rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce, věnuje se také školení zaměstnavatelů, provádí genderové audity, pořádá konference a vydává odborné publikace.

Dne 17. 2. proběhla exkurze v **Centru queer paměti**, která měla 12 účastníků. Centrum queer paměti je neziskovou organizací, která se snaží o uchování pramenů a popularizaci poznatků z české LGBT minulosti; funguje již od roku 2015. Jeho cílem je poskytovat zázemí pro práci na zaznamenávání paměti starších LGBT generací, výzkum LGBT dějin a uchovávání sbírek z této oblasti. Centrum slouží také jako prostor pro prezentaci těchto výsledků veřejnosti.

Divadlo

Dne 29. 4. jsme měli navštívit představení **Skopové na porážku** v divadle Viola – pět dramatizací povídek světoznámého britského autora Roalda Dahla v podání T. Medvecké, J. Zadražila a D. Novotného. Z důvodu epidemie bylo představení zrušeno a konalo se v náhradním termínu (8. 9.).

Plánovali jsme také návštěvu představení **Dopisy Olze** v Divadle v Dlouhé; vzhledem k epidemii ale představení bylo zrušeno. Všichni členové pražské organizace, kteří si

vstupenky zakoupili, vyjádřili solidaritu a podporu divadlu a vzdali se nároku na vrácení vstupného, za což Divadlo v Dlouhé vyslovilo velké poděkování.

Zájezdy

V roce 2020 se jinak obvyklé zájezdy z důvodu epidemické situace neuskutečnily.

Výstavy

Dne 12. 3. se konala komentovaná prohlídka výstavy nazvané **Ze života knih a knížek**. Akce proběhla v zámeckém areálu Ctěnice, který spravuje Muzeum hlavního města Prahy.

Výstava v pěti sálech seznamovala s vývojem tisku na našem území během historie až do předminulého století. Důraz byl kladen na jednotlivé profese podílející se na vzniku knižního díla, včetně popisu pracovních postupů a prezentace jejich nástrojů i používaných materiálů. Na to vhodně navazovala interaktivní dílna, kde si návštěvníci mohli sami vyrobit jednoduchý tisk, případně si vyzkoušet práci písaře. Bonusem byla možnost navštívit i další expozice zmíněného barokního komplexu. Prohlídky se zúčastnilo sedm zájemců.

Nejprve 30. 3. a následně 14. 9. měla proběhnout komentovaná prohlídka výstavy **21 galerií, 21 podob normalizačních sbírek**

(<https://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/komentovane-vystavy-1/21-galerii-21-podob-normalizacnich-sbirek>) autorky Andrey Sloupové, která je historičkou umění. Výstava, která vycházela z disertační práce autorky obhájené v roce 2016 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/104491/>), se uskutečnila v Galerii Makráč. Po výstavě bylo plánováno krátké nahlédnutí do Knihovny Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i. Vzhledem k tomu, že kvůli opatřením proti šíření koronaviru byla v oba domluvené termíny Galerie Makráč uzavřena, akce neproběhla. Předběžně je plánována náhrada této akce v roce 2021, konkrétně online přednášky autorky výstavy na stejné téma.

Vánoční setkání

Vánoční setkání proběhlo 9. 12. vzhledem ke zhoršené epidemické situaci formou online. Během setkání proběhlo i předání ceny Pražská knihovnice / Pražský knihovník. Cenu obdržel Zdeněk Matušík z Národní knihovny ČR, cenu osobně předal Roman Giebisch. Součástí setkání byla online prohlídka výstavy Cestou necestou (Knihovna Jabok), kterou představila Eva Cerniňáková. Záznam ze setkání je k dispozici na YouTube: <https://youtu.be/Qm1WYygAKkc>.

Benefity

V letošním roce pražský výbor SKIP schválil příspěvek na akci třem individuálním členům:

- Jaroslavu Kosteckému příspěvek 5 000 Kč na studijní zájezd po novostavbách francouzských knihoven;
- Martině Dokládalové a Michalu Hokynkovi uhrazení registračního poplatku na kongres IFLA.

Bohužel ani jedna z akcí neproběhla; příspěvek Jaroslavu Kosteckému byl uhrazen, akce byla odložena na rok 2021. Registrační poplatky na kongres IFLA nebyly uhrazeny.

Závěrem

Výbor pražské organizace SKIP se v roce 2020 sešel šestkrát, z toho dvakrát online. Celkem bylo uspořádáno **12 různých akcí**. Řada původně plánovaných akcí z důvodu mimořádných protiepidemických opatření bohužel neproběhla.

K 31. 12. měla pražská organizace SKIP 216 individuálních a 71 kolektivních členů, tj. celkem 287 členů.

Za přispění členů výboru zpracovala Mgr. Lenka Maixnerová, předsedkyně pražské organizace SKIP.

V Praze dne 8. 1. 2021